

Kiadóhivatal:
Báter-nyomda, Kaszinóbazár

Árát
sult
is

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK

legjuttatásosabb számitással,
díjszabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:
Bezerédj István-utca 5 szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő
összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évre 10 kor., félévre 5 k.
negyedévre 2 kor. 50 fill.

NÉPTANÍTÓKNAK,

ha az előfizetést egész évre
előre beüldik: 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Belnuntatások:

JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja:

BÁTER JÁNOS NYOMDÁJA.

Szó ősgazdánk mozgalmá.

A szekszárdi szőlősgazdák végrehaladásra kezdenek ébredezni. Belátják: tönkre kell menniök, ha valami Isten csudája közbe nem jön, t. i. ha önmaguk nem segítenek önmagukon.

Tavaly ilyen tájban már rámutattunk arra a szomorú tapasztalatra, hogy Szekszárd a bor megfelelő értékesítése tekintetében az ország más bortermelő vidékeivel szemben a legeslegutolsó helyen áll. Fűrészeltük a baj okát s ezt sajnós, a világpiac conjuncturája mellett helyi körülményekben találtuk meg.

Akkoriban nagy felfortyanást keltett cikkünk, mert kimutattuk, hogy a bortermelők jogosult hasznát, ha nem is a közvetítő kereskedelem gyűri zsebre, de tényleg része van abban, hogy ez az amugy is csekély haszon mennél mérsékeltébb arányban üsse az egész évben fáradozó szőlősgazda markát.

Rosszakarattal, sőt tudatlansággal is vádoltattunk akkoriban, bár mi akkor sem általánosítottunk, csak a tisztességtelen üzelmek ellen emeltünk szót. Pedig, hogy mennyire igazunk volt, semmi sem bizonyítja jobban, minthogy a bortörvény revíziója ügyében későbbben összehívott szaktanács-

kozmány majdnem ugyanazon elvek alapján kívánta rendeztetni a boreladás közvetítésének fontos kérdését, amint mi is kifejtettük.

De nem erről van most szó, hanem arról, hogy a tavaly felpanaszolt állapotok most sem változtak.

Ez alkalommal nem mi konstatáljuk mindezeket, de azok a tekintélyesebb szőlősgazdák, akik a mi értesülésünk szerint már a közel napokban mozgalmat indítanak abból a célból, hogy egyrészt saját jól felfogott érdekük, de másrészt a szekszárdi vörös bor régi hírnevének visszaszerzése céljából a további teendőket tüzetesen megbeszéljék.

E mozgalom indító oka hallomásunk szerint az, hogy nehezebb borokat termelő szőlősgazdáink kétségtelen módon meggyőződtek immáron arról, hogy a bor eladásának közvetítése itt minálunk nagyobb, tisztességesebb árak elérésére egyenesen hátrányos, vagyis a közvetítők ahelyett, hogy az arany középuton járnának, csak a vásárlók előnyét és saját érdekeiket tekintik s hogy mennél több és jobb üzlet csináljanak, a termelők érdekeit egyszerűen kifelejtik a számításból; egymás közötti versenyyükkel pedig a borárakat mesterségesen leszorítják, — a mint ezt az idén is több üzleti levél

bizonyítja, — így történik azután meg az, hogy valamire való borárakat a termelő csak abban az esetben érhet el, ha az eladási üzletet a borvásárlóval *közvetítők kizárásával*, saját maga kötheti meg.

A most megindítandó mozgalomnak nincsen tehát egyéb célja, mint hogy szőlősgazdáink bizonyos szervezkedéssel: közvetlen összeköttetést teremtsenek a nagyobb borkereskedőkkel. Nem ekzsztencziák ellen való törés lesz ez, csak jogos — önvédelem. A termelő és vásárló között bizonyos összhangra, kölcsönös megértésre, bizalomra van szükség. A közbevert ék pedig csak repeszi a fát, de össze nem tartja.

Nem akarunk elébe vágni a történeteknek. Saját ideáink és terveink elmondására lesz még időnk és helyünk, ez alkalommal egyszerűen csak jelezni kívántuk gazdáinknak az itt tapasztalható állapotokkal való forrongó, elégedetlen voltát.

Várjuk tehát a történetőket, addig is kijelentjük azonban, hogy magunk részéről csak helyeselhetjük a megindítandó irányu mozgalmat. Ha Amerikában már tulistenghet az önérdék előtérbe tolása, még garázdálkodhatnak is a különféle trösztök s ha Európában is emelhetik a selyem, vas, szén, cukor, posztó s minden iparcikk

TÁRCZA.

Nagyvárosi lemelés.

*Az utca hangos, kocskik robognak,
Bicikli csengel, a bakák lépnek,
Trombita recseg, dob rája berreg,
Fütyölnek közbe inasok, pékek.*

*A töff-töff tülköl, ijedez tőle
Suhogó, selymes flirtelő dáma . . .
S újságos fiu: van-e krajczárod?
Nagy kindattal egyre próbálja.*

*Harang zúg közbe, a nagy zsvajba
Öblös szavával basszizál messze,
Maskarás lovak bóbilitás fejjel
Koporsót visznek, büszkén lépkedve.*

*Ének sír olykor . . . Elöl zokognak
S hátul már nevet a menet vége . . .
Egy-egy kíváncsi, ablakot rángat —
— Megállt a konflis sovány gebéje.*

*Villanyos csenget . . . Hopp, ebből baj lesz,
Rendőr a lovon ránt gyorsan egyet,
Huszármatyánk szalad ki száján
S be, a »Notiz«-ba valamit jegyzelt.*

*Pedig baj sincsen, ott állnak mégis,
Hadonáz száz is, magyaráz sorba,
A bokréltás ló unja már sorját,
Tüsszög, minthogyha meg vón bomotva . . .*

*Az egész utca ideges, lármás,
Csupán a halott, ki mélyen hallgat,
Talán tűnődik: mily zaj s láрма árán:
Szerez az en ber egy kis — nyugalmat.*

BODNAR ISTVÁN.

Wosinskinak

a lengyeli telepről szóló művei.

Irta: Haugh Béla.

(Folytatás és vége).

Általában a munka azt mutatja, hogy Wosinski a régészetet nagy szeretettel és szorgalommal művelte, hogy elolvasott mindent, a mi tárgya körébe vágott. De nemcsak olvasott, hanem bíralt is. Gondosan és éles ítéllettel válogatta ki azokat a véleményeket, a melyek a helyes felfogásnak megfelelőek, s óvakodott átvenni, vagy a magáévá tenni olyan nézeteket, a melyek sokszor nem egyebek, mint a képzelet meszeszerű termékei. Ezt a higgadt eljárását az Arch. Értesítőben megjelent bírálat is dicséri, s kiemeli Ortway Tivadar is, a ki a Századok XX. kötetében írt egy ismertetést a Leletek első kötetéről. Ezen bírálat dicsérettel emlékezik meg arról a pontos és lelkiismeretes munkáról, a mit Wosinski a leletek leírásakor végzett; dicséri továbbá biztos, tapasztalt tudományosságát, az analógiák ügyes és bő alkalmazását. De vannak kifogásai is a szerző némely nézetét illetőleg. Mégis általában elismeréssel nyilatkozik a könyv értékéről, s azt mondja, hogy a szerző „több helyt olyat állít, a mi pozitív vélemény számba jöhet.“ Ezen pozitív értékű vélemények között tényleg van néhány merészebb következtetés is, a melyekre legjellemzőbb az úgynevezett talpcsöves tálakról alkotott nézete.

Eme sajátos edények rendeltetése Wosinskiig ismeretlen volt, a régészek nem is igen foglalkoztak velük, holott ritkaságuk

miatt erre érdemesek lettek volna. Wosinski pedig éppen akkor szeretett magyarázni, következtetni, ha valamely ritka darabról volt szó, a melyeknek rendeltetése ismeretlen vagy vitás. A talpcsöves edények rendeltetését is iparkodott magyarázni és pedig olyképen, hogy azok világító állványokul, vagy jobban mondva lámpácul szolgáltak. A legtetszebb érvek egész halmazát hordta össze, hogy állítását bebizonyítsa. Azonban ásatásainak további folyamán azt tapasztalta, hogy a talpcsöves tálakat bévül is befestették, s a festéket tűz sohasem rongálta meg, a mi pedig megtörtént volna, ha az edényeket világításra használják. Másrészt egyiptomi utazása alkalmával egyes emlékeken látta ábrázolva e tálakat, a melyek mindig virágot vagy gyümölcsöt tartalmaznak, s ebből az analógiából vonta le második, helyesebb következtetését, hogy a lengyeli telep csontvázainak lábánál talált talpcsöves tálak nem lámpák, hanem áldozati tárgyakat tartalmazó edények.

Maga vonta vissza előbbi állítását, s ezt nemcsak munkájának II. kötetében, hanem egy külön értekezésben is közölte. Ezen eljárása különben élénk világot vet arra is, mily lelkiismeretes pontossággal igyekezett mindennek utána járni, s mily nagy szorgalommal szedte össze az analógiákat, a melyek valamely tárgynak vagy körülménynek magyarázatára szolgálhattak. Mindent a régész szemével nézett, s akárhová ment, akármit látott, elsősorban az érdekelte, a mi régészeti szempontból figyelemre méltó.

Analógiáit nemcsak a régészeti művekből szedegette. Ámbár innen is eleget gyűjt-

önféle ka-
zöga-
ha jogo-
ió allat-
rtelek s
ak, iparosok tömörülése
mkább jogos az önvédelem a
rmelők részéről: akik sohasem
ak mást mint: élni s másokat is
elni hagyni!

Szell Kálmán vezeklése.

— A vármegyei pénztárakról. —

Akárhogy forgatjuk is az alkotmány biztosítékait, azt találjuk bizony, hogy hiányzik azokból a leglényegesebb rész, a pénzkérdés, a vármegyei pénztárak visszaállításának kérdése és ténye. Vajjon ér-e valamit a különféle bíráskodások illetékességének megjelölése, ha a vármegye közönségének rendelkezési joga megakad egy kis pénzügyi tisztviselőnek azon hivatali ténykedésén, hogy minisztere rendeletére nem jegyzi ellen az alispán rendeleteit és nem fizeti ki az utalványozott összeget. Mit fog érni, ha menydörgünk is a megye gyűléseken az alkotmány védelmében, de a mikor a gyomor korgás, a mindennapi kenyér megszerzésének állati ösztöne arra kényszerítik a leghazafiasabb tisztviselőt is, hogy rubikonokat vonjon, mielőtt állásáról lemond, mert vármegyéje nem rendelkezvén pénze felett, csak lelkesedést tud részére biztosítani, de a maga és családja részére a megélhetést nem.

A megyei pénztárak visszaállítása nem politikai kérdés, hanem a vármegyei autonómia legsarkalatosabb pontjának ismételt megvalósítása s így a nemzet védbástyáinak megerősítése, a mely törekvésben minden magyar embernek egyértelműen kel lennie. Reméljük, hogy vármegyénk törvényhatósági bizottsága figyelmét e fontos kérdés nem kerüli ki és hogy a november hóban megtartandó közgyűlésen elhangzik már az indítvány, amely hatályon kívül helyezni kívánja azt a törvényt, a mely a purifikáció leple alatt, könnyelműen a nemzeti önvédelem leg-hatalmasabb fegyverét eszoritotta ki. Mekkora tévedés volt a vármegyei pénztárak beszüntetése, semmimérem bizonyítja jobban: Széll Kálmán vezeklésénél. Ő, aki a törvényt alkotó, éppen a múlt héten jelentette ki mély sajnálkozását a felett, hogy a vármegyei autonómia a pénztár elvétele folytán olyan hatalmas rést ütött. Szánja-bánja bűnét, de már késő... De nem csak a nemzet védelmi szempont, hanem a vármegyei ügyek

hetett, mert ösmerte az őskorról szóló hazai és külföldi irodalmat minden egyes részletében; de jobban szeretett lehetőleg mindent a maga szemével megnézni. Ezért végigjárta a magyarországi és külföldi muzeumokat és elsősorban innen, kiváltképp a svéd és dán muzeumok gyűjteményeiből merítette az analógiákat. Ha pedig sem az irodalomban, sem a muzeumokban nem talált kellő utbaigazítást, akkor saját tapasztalatait használta föl, s a most folyó élet egyes jelenségeivel iparkodott az őskort megvilágítani, mint Lubbock tette a vad népek életmódjának feltűntetésével. Így világította meg a kőkori lakásokat, mikor arra hivatkozott, hogy ma is vannak földbe ásott patrik, s hogy a szegény nép viskójának vesszőből font falait néhol ma is sárral kenik be, mint a kőkori ember. Így állapította meg, hogy a lengyeli telepen előkerülő, gömbölyűre kopott edényfűlek hálónehezékekül szolgáltak, mint ezt Pórosországban a szegényebb halászoknál látta.

Hogy ilyenmő okoskodásai mindenkor megfelelnek e a valóságnak, arról lehet vitázni; de annyi kétségtelen, hogy sohasem nyugodott meg addig, míg valamely ismer-

telése, az állampolgárok és árvák érdeke is sürgősen kívánja a pénztárak visszamegyesítését. Vármegyénk alispánja és árvaszéki elnöke, a községjegyzői kar fényes bizonyosságot tehetnek erről, velük együtt ez a sok állampolgár, akik végigjárják a két palotában (Vármegyeház és Pénzügyi palota) a kálváriát míg ahhoz az összeghez jutnak, amiért megdolgoztak vagy ami őket, mint tulajdonuk megilleti. Számítalan vármegye követeli már a megyei pénztárak visszaállítását, itt az ideje, hogy Tolnavármegye is megtegye e téren is higgadt bölcsességgel azt a mi kötelessége.

Nagy baj van már akkor, ha a szülő megtagadja saját édes gyermekét. Széll Kálmán vezeklése meggyőzhet mindenkit, hogy nincsen sok vesztegetni való időnk, gyorsan tenni kell.

s.

A tolnavármegyei függetlenségi és 48-as párt szervezkedése.

A tolnavármegyei függetlenségi és 48-as párt f. hó 20 án Boda Vilmos elnöklésével szűkebb körű értekezletet tartott

Az elnöki megnyitó beszéd után jegyzővé Jasek Sándor, vármegyei V. öd aljegyzőt választották meg.

Ezután gróf Benyovszky Rezső felolvasta Kossuth Ferencnek a párthoz intézett levelét, amelyben minden egyes pártagnak lelkére köti, hogy a megyei élet is összhangzatba hozassék a megnyilatkozott politikai elhatározással, mindent el kell tehát követni a függetlenségi polgároknak, hogy a törvényhatósági bizottságban s a vármegyei tisztikarban a függetlenségi párt hívei jussanak arra a helyre, amely őket megilleti.

A levél felolvasása után dr. Schwetz Antal Boda Vilmost üdvözli az értekezlet összehívásáért. Indítványára Kossuth Ferenchez a következő sürgőnyt küldték:

„A tolnavármegyei függetlenségi és 48-as párt mai napon a törvényhatósági bizottság tagjainak választására kihatólag, szervezetét megállapítván, felhasználja az alkalmat, hogy Nagyméltóságodat a nagy megpróbáltatásai közepette szeretettel üdvözölje.“

A sürgőnyt a jelenvoltak valamennyien aláírták. Ezután a szervezkedés módját állapították meg. Így elhatározták, hogy központi intéző bizottságot választanak.

retlen rendeltetésű tárgynak vagy körülménynek valószínű magyarázatát nem tudta adni. És ezen magyarázó hajlama folytonosan előtör, bár az előszóban azt ígerte, hogy tartózkodni fog minden következtetéstől. De mégis következtet.

Következtet például az őskori nép földművelésére abból a körülményből, hogy a kiegészített agyag szalmatörredékek keveréknek látszik. Sokkal valószínűbb a földművelésre vonatkozó észrevétele, mikor egy állítólagos éléskamráról szól. E kerek, bévül náddal szegélyezett, sárral bekenet és kiegészített üregben roppant nagy fazekak voltak, a melyek élelmi szereket, gabonaneműeket tartalmaztak. Az egyik óriási edény fenekén szénpor alatt szemet talált, a melyek tisztán megtartották alakjukat. Ebből már meglehetősen valószínűséggel lehet következtetni a földművelésre, különösen, ha az olvasó tekintetbe veszi felsorolt analógiáit is. Fölihozza ugyanis, hogy hazánkban szintén több helyütt találtak neolith-kori búzát, s hogy Schliemann is feltrojárta ásatásai közben. A felsőausztriai czölöpépítményekben pedig nemesak búzát és ki-

A központi intéző-bizottság lett: Boda Vilmos, tagjai: gróf Benyovszky Rezső, Szluha István, ifj. Weber János, Rátkay László, Szabó Károly, Hainrikffy Pal, országgyűlési képviselők, Jasek Sándor, Adler N. János, dr. Schwetz Antal, dr. Keck László, dr. Grosch József, Lakner Lajos, Dobó Mátyás. A központi intéző-bizottság alelnökei lettek: gróf Benyovszky Rezső és ifj. Weber János, országgyűlési képviselők.

A kerületi bizottságok így alakultak: Szekszárdi kerület: Szabó Károly, országgy. képviselő, Szabó Géza, Jasek Sándor, Watzek László, Horváth Ignác, Nagy János Prantner.

A kölesdi kerületben: gróf Benyovszky Rezső, országgy. képviselő, dr. Keck László, Tantó János, Grünwald Lajos, Térmeg János, Wágenbach János, Renczes János, Koleszár Ferencz.

A bonyhádi kerületben: ifj. Weber János, országgyűlési képviselő, dr. Schwetz Antal, Csik József, Patzner János, Herger Nándor, Mayer József, dr. Kancler Antal, Streicher Vilmos.

A paksi kerületben: Szluha István és Rátkay László, országgyűlési képviselők, dr. Grosch József, Szeip Gyula, Weisz Ferencz, Petrits Ferencz, Treszl Pál, Vajay István, Pulay György, Stauber Antal, Kurcz István.

A pinczehelyi kerületben: Parragh Béla, Lakner Lajos, Kovarcz József, Hirsch Ignác.

A szakcsi kerületben: Hainrikffy Pál, orsz. képviselő, Dobó Mátyás.

E bizottságok magukat tetszés szerint kiegészíthetik.

Végül Grosch József indítványára Apponyi Géza gróf főispánt és Döry Pál alispánt oly irányu közbelépésre kérték fel, hogy a megyei és községi tisztviselők befolyásukat a megyebizottsági tagválasztásoknál ne érvényesítsék s a megyebizottsági tagválasztásban mint jelöltek részt ne vegyenek

Az értekezlet ezzel véget ért. A jelenvoltakat Benyovszky Rezső gróf képviselő látta vendégül a Szekszárd Szállóban. A lakomán felköszöntöket mondtak: Boda Vilmos, Weber János, gróf Benyovszky Rezső, dr. Keck László, dr. Schwetz Antal, Grosch József.

Mint a hét eseményeinek hű krónikásai, konstatálhatjuk, hogy az értekezlet le-

csépeletlen kalászokat, hanem félig őrölt buzaszemekből süttöt kenyeret is találtak elszenesedett állapotban.

Ezzel kapcsolatos az őskori ember fogazatáról alkotott nézete. Egy gabonaőröl körül szólva fölemlíti, mily kezdetleges volt abban a korban a liszt készítése, s folytatólag így ír: „A czölöpépítményekben az őrlőkövek ugyanily primitív alakúak, de az ott talált kenyér is csak félig őrölt magvakból készült. Ebből magyarázható, hogy a lengyeli telepen is a halottak fogai egészségesek ugyan, de roppant kopottak.“ Ezzel szemben nem látszik valószínűnek, hogy az őskori ember — ha csakugyan termelt is gabonát oly mértékben termelte, hogy a kenyér éllemének legnagyobb részét alkotta, s a sok kenyérvetés következtében koptak meg fogai. A fogak megkopnak ugyan idő multával, de aligha a kőmorzsáktól, a melyek az ősember szájában éppen olyan kellemetlen érzést okozhattak, mint a melyet a történelem művelt embere érez, ha kődarab kerül fogai közé.

De Wosinski az ilyenmő merészebb következtetésektől óvakodott, s bár a régészet terén a képzeletnek nagy szerepe van, ipar-

Sirolin

Felül az étvágyat és a testsúlyt, megemléti a köhögést, váládékat, éjjeli izzadást.

Tüdöbetegek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj).
Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona

„Roche“

folyásáról mindenféle kalandos hírek kerültek forgalomba. Így a felizgatott fantázia már látni vélte a legközelebbi vármegyei tisztviselői választáskor porba omló egyes tisztviselői fejeket. Értesülésünk szerint azonban minderről szó sem esett ama kérdéses értekezleten. Megnyugtathatunk mindenkit, magunk azonban egy dologban meg nem nyugodhatunk. Hogy például a megyei és községi tisztviselők (értsd jegyzők) a bizottsági tagválasztásban mint *jelöltek* részt ne vehessenek, ez egyenesen ellentétben áll Kossuth Lajos szent elveivel, mely az — *egyenlőséget* hirdette. Hogy ne *kortelkedjenek*, az helyes, de hogy valakit politikai, alkotmányos jogától egyszerűen megfosszunk, azt sem a jog, sem a törvény, annál kevésbé az igazság sem kívánhatja.

Tolnavármegye derék községi jegyzői kara nem érdemli meg a lekicsinylést, minden egyes bizottsági tag-jegyző eddig is hozott magával abba a közgyűlési terembe annyi önállóságot, függetlenséget és rátermettséget, mint a legtöbb bizottsági tag.

Jogot adni és nem elvenni, ez a leg-szentebb demokrata elv.

Csak egy virágszálat.

— Felhívás a jó szívekhez. —

Virágokkal ékesedik nemsokára a temető. Kegyeletes szívek viszik el kedveik sirjára koszorúkat s odakint a temetőben megüszült szép emlékek szállanak az elköltözött felé, a kinek sirjában nyugalom, az élőknek sajnó bánatukra enyhülést kérnek az ég urától.

A József Kir. Herczeg Szanatórium Egyesület a halottakra való méla emlékezés e tiszta, fenkölt hangulatából egy kis részt kér juttatni a halál jegyeseinek, a tüdőbetegeknek. A halott nevében, a kinek sirja koszorúval ékesedik majd, *csak egy virágszálat a halál pitvarában lévő élete megmentésére.* Közel 80.000 ember hal meg évente hazánkban tüdővészben, ebben a borzalmas pusztító betegségben. Legalább a felének az életét megmentheti a társadalom részvéte. Es maga az egyesület is ezeknek igéri visszaadni az életét, ha *mindenki*, a ki a napokban koszorút vesz, *csak egy virágszállal kevesebbet köl koszorújába s ezt az egy virágszál árát az egyesületnek felküldi.*

Moritori vos salutant.

codott mindig a valószínűség határai között mozogni, s nézeteit mindenkor valószínű érvekkel és analógiákkal támogatta. A már említett talpos öves edényekről alkotott véleményén kívül legnevezetesebb és legalaposabb tanulmányra valló okoskodása az, mely a kőkorszak temetkezésével foglalkozik. E tárgynál — bár egyebütt is — összefoglalt mindent, a mit a régészet kiderített itthon és a külföldön a zsigorított csontvázokról. A zsigorított helyzetben való temetkezésről úgy vélekedett, hogy a kőkori ember a testet a halál után is abban a helyzetben akarta visszaadni az anyaföldnek, mint a milyenben embrió korában volt. A magyar szövegű kiadásban ez a theoria még nincs ugyan teljesen kifejtve, de annál bővebben szól róla egyes értekezésekben, a német kiadás III. kötetében és a Tolnavármegye története cz. munkájának első részében.

A mi a tanulmány megfogalmazását illeti, mint sok más régészeti ismertetésnél is, hiányzik a kellő műgond. A leletek föl sorolásánál kissé nehéz választékosnak lenni, sokszor kénytelen az író egyhangú ismétlésekbe bocsátkozni és a tumerdek apró részletezés nehézkessé teszi az előadást. Ott azonban, a hol hosszabbban, összefüggő rendben lehet valamit elmondani, Wosinski stílusa mindig érthető és világos, logikus egymásutánban sorolja föl mondanivalóját, a dolgokat sohasem zavarja össze. Ha nem is ir keresett műgonddal, általában az ügyesebb régészeti írók közül való; s bár régészeti műszavaink fejletlen állapota miatt neki is gyakran kellett küzdenie a nyelvel, mégis többé-kevésbé sikerült a nehézségeket le-

A haldoklók szólitanak.

Legyen a sirok koszorúja egy virágszállal egyszerűbb; égjen egy mécsessel a sirokon kevesebb és ennek árából ki fog gyulni egy pislogó élet.

Esdve kér az egyesület minden jó szívet, váltsa meg mindenki ezt a szent vámot nemzete dicsőségére, özvegyeknek, árváknak, ügyefogyottaknak könnyei fölszáraitására.

A ki ezt megteszi, a kinek szívében az irgalom érzete fölfakad: annak halottja tudni fog arról. Kegyeletünk szent, megtisztult, nemes tanúsítása lesz, a ki egy *ujjon létesítendő szegénysorsu tüdőbetegeket gyógyító népszanatóriumának építési tőkéje gyarapítására halottak napja alkalmából adományát eljuttatja.*

Ezt kéri az egyesület bizó hittel és reménységgel.

A József Kir. Herczeg Szanatórium Egyesület.

Budapest, IX. Lónyay-utca 47.

*

Százezrek kapják meg az egyesületnek ezekben a napokban egy kis füzetét. Ebben a füzetben foglaltatik az adakozásra való felhívás és mellekelve csatoltatott egy postabefizetési lap. A füzet értékes, tömören megirt ismereteket is közöl a nemzetpusztító baj, a tüdővész ellen való védekezéséről. *Olvassa el mindenki ezt a kis füzetét és adja oda másnak is elolvasásra.* A füzetke utolsó lapja a *belügyminiszter engedélyével gyűjtőlapot* tartalmaz az irgalomadományok összegyűjtésére. A ki az ezzel járó fáradságot nem sajnálja, a könyörületnek és irgalmasság érzetének adja szép bizonyosságát. A ki pedig lapunk utján vesz tudomást a jóra való egyesület szándékáról, az a jó szív küldje el közvetlenül Istennek tetsző adományát. *Megjegyezzük, hogy az egyesület minden hozzá küldött adományt lapjában a Szanatóriumi Lapokban nyugtázza.* A legmelegebben ajánljuk az egyesület nemes céljait közönségünk legteljesebb figyelmébe és pártolásába.

VÁRMEGYE.

Közgyűlés. Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága Apponyi Géza gróf főispán elnöklésével f. évi november hó 15 én rendkívüli közgyűlést tart. Az állandó választmány ülése nov. 14-én lesz.

A vá

ványal. K.

egylet páratla.

munkát tekintve

den több indítvány.

lebb tartandó vármegyei

gyűlés. Így a jegyzői kar nevében, bővebben megokolt beadványaiban, a katonai beszállásolási, vármegyei pótdadó, s a községek pénzkezeléséről szóló szabályrendeletek módosítását, a jegyzői nyugdíj viszonyosság országos rendezését s az okleveles jegyzők főszolgabírói hivatalban eltöltött éveinek nyugdíjba leendő beszámítása iránt szükséges további intézkedések megtételét kéri a közgyűléstől.

VÁROSI ÉLET.

Városi képviselők összeiása. A Szekszárd r. t. város választás alá nem eső városi képviselői 1908-ik évi névjegyzékének kiigazítására választott küldöttség 1907 évi október hó 29-én és 30-án, mindkét napon d. e. 10-től 12 óráig, a városházán, a polgármesteri hivatalos helyiségben tartja üléseit. A küldöttségnek, a mely a névjegyzéket hivatalból állítja össze, ülései nyilvánosak s mindazok, a kik adójuk kétszeres beszámításának kedvezményét igénybe venni kívánják, vagy általában a névjegyzékre vonatkozólag észrevételeket tenni óhajtanak, ezt az ülések tartama alatt, a küldöttség előtt megtenni jogosultak.

HIREK.

— **Személyi hir.** Apponyi Géza gróf főispán nejevel szül. Széchenyi Paula grófnővel és leányával a mult vasárnap látogatóba Wi dischgraetz Alfréd herczegnek, az osztrák trakháza elnökének csehországi birtokára utazott. Fia gróf Apponyi Károly dragonyos főhadnagy ugyanis nemrég jegyezte el Windischgraetz herczeg leányát.

— **Bezerédj István életrajza.** A Bezerédj István életrajza Bezerédj Pál főrendiházi tag által felajánlott 1000 korona pályadíjat ez idén sem adja ki a Tudományos Akadémia. Érkezett ugyan be négy pályamunka, de ezek egyikét sem tartja jutalomra érdemesnek a kiküldött bíráló bizottság. A

győznie. A folyamatos és világos előadás legfőbb írói érdeme, s ezt növeli az a körülmény, hogy szorosban tárgyához ragaszkodva mellőz minden jelentéktelen kitérést, a milyenek a régészeti ismertetéseknel nem szokatlanok.

A német kiadás első két kötete nagyjában ugyanaz, mint a magyar; legnagyobb részében szóról szóra való fordítás, csak itt ott találni lényegtelenebb eltéréseket. Az első kötetben levő bevezetés, mely Pulszky Ferencztől ered, hiányzik a magyar kiadásból. A harmadik rész, a tulajdonképeni összefoglalás csak németül jelent meg. De ezen összefoglaló tanulmány a magyar olvasó közönségre nézve annyiban nem veszett teljesen kárba, a mennyiben egyes részei) magyarul is közzétettek az Archeologiai Értesítőben, s az egész harmadik kötetet hol szösz szerint, hol kivonatban és általánosítva felhasználta a szerző Tolnavármegye története című, később megjelent nagy munkájában.

Az analógiák óriási tömegével rendelkező harmadik kötet tizenhat fejezetet foglal magában, a melyek közül a két utolsó nem Wosinskitól származik. Az egyik ugyanis Virchow Rudolf jelentése arról a lengyeli kirándulásról, melyben a bécsi régészeti kongresszus befejezte után több régész társával vett részt; a második pedig Deininger Imre értekezése a lengyeli őskori sánczon talált növénymaradványokról. A többi tizenegy szakaszt Wosinski írta. A beve-

¹ Praehistorikus talpos öves edények. Arch. Ért. XI. K. 1891. A lengyeli telep csiszolt kőeszközei s azok készitési módja. Arch. Ért. XIII. 1893. A lengyeli telep agancs és csonteszközei. Arch. Ért. XIII. 1893.

zetés után a kőkori nép lakásait, megtemetkezési módját tárgyalja. Külön-külön szakaszban írja le az ékszereket, a kőszerszámokat, a csont eszközöket, a kőkori nép agyagművességét; s ez utóbbi részben értekezik a talpos öves tálaokról, meg az edényfestésről. Majd összefoglalja a kőkori kultúra képét, s a rá következő fejezetben megállapítja, hogy a lengyeli sáncz kőkori népe a Kr. sz. előtti II. évezredben élt. Ezután áttér a bronzok és a bronzkori agyagművesség tárgyalására. A lengyeli telepen ugyanis a kőkultúrát a bronz kezdte kiszorítani, de ennek a fémnek elterjedése korántsem öltött oly nagy arányokat, mint a kő és a csontoké. Sőt a vas használatának is van nyoma, de ez csak néhány darabban mutatkozik. A könyvnek végső fejezetei rövidesen végeznek a bronzkori élettel, de ez érthető, mert a leletek a kőkori tárgyak mellett eltörpülnek, s így nem is nyújtanak oly tanulságos anyagot az akkori élet képének megrajzolásához.

E könyv épen úgy, mint Wosinski másik két nagy munkája, itthon igen csekély feltűnést keltett; legalább a sajtó és a szaklapok alig vettek róla tudomást. Igaz, hogy a német szöveg nem a magyar közönség számára készült, s így szelesebb körben nem is terjedt el. Egyedül az Arch. Ért. emlékezett meg róla néhány sornyi bírálatban. Sajnákozok, hogy költség híján nem jelenhetett meg magyarul az archeologiai bizottság közleményeiben, de másrészt örül, hogy legalább hazai folyóiratban, az Ungarische Revue ben látott napvilágot. Elismeri, hogy Wosinski e kötetben is körültekintő kutatónak bizonyult, a ki leleteihez nagy gonddal gyűjtötte

jelentést még a nem régiben elhunyt Géza nyugalmazott sárospataki jogviselő képviselő írta meg. Mint előzőleg is szép emléket állít a korán elhunyt Leopold Samunak, dicsérve kétségtelenül jeles munkáját. A tudós bíráló azonban egy és más dologban tájékozatlan. Így teljességgel nem áll az az állítása, mintha Leopold Samu művében annyira ki volna merítve az adat gyűjtés, hogy a leggondosabb kutatás sem kecsegtethetne valamire való sikerrel. Hogy Bezerédj megsemmisítette volna iratait, nem tudunk róla, de hogy Tolnavármegye, Sopronvármegye levéltára még nagyon sok feldolgozatlan adatot tartalmaz Bezerédjről, annyi kétségtelen. Éppen az a baj, hogy eddigelé az összes kutatók még csak be sem tették a lábukat e forrás helyekre. Leopold Samu jeles munkája pedig nem oly természetű, hogy neki több anyagra is szüksége lett volna annak megírásához. A Bezerédj album számára lapunk felelős szerkesztője szebbnél szebb adatokat kapott. *Csapó Vilmos* és *Szankoványi János* urak gazdag levéltárából s azok feldolgozását már nemskára be is fejezi. Van hát adat elég, csak kitartás és türelem kell azok összeszedésére és bizonyos fokú — lelkesedés!

Bezerédj Pál betegsége. *Bezerédj Pál* selyemtenyészési miniszteri meghatalmazott, főrendiházi tag az elmúlt héten bronchitisban megbetegedett. Láz és köhögés gyötörte. Mindenfelől a legnagyobb érdeklődés nyilvánult állapota iránt. A kérdezősködő közönség megnyugtatóra örömmel tudatjuk, hogy aggodalomra egyáltalán nincsen semmi ok. A beteg állapota egyre javul, komplikációtól sem kell tartani. A lelkes férfi már ismét zavartalanul végzi hazafias munkáját, amelynek teljesítésében egyébként betegsége sem akadályozhatta meg.

Tolnavármegye képviselői a Ház bizottságaiban. *Rátkay László* a pénzügyi és gazdasági bizottságba, *Szluha István* a földmivélségbe, *ifj. Weber Jánost* a munkásügybe, gróf *Benyovszky Rezsőt* a földmivélségbe, *Szabó Károlyt* és *Haierikffy Pált* a pénzügybizottságba választották be. *Rátkay László* tagja lett a függetlenségi és 48-as párt intéző bizottságának is.

Széchenyi István arcképe. Megemlékeztünk már arról a szép ajándékról, a melyet *Apponyi Géza* gróf, főispán neje szül. *Széchenyi Paula* grófnő ajánlott fel a vármegye közönségének. *Széchenyi István* grófnak, a „legnagyobb magyarnak“ olajfestésű arcképe ez, mely a napokban már meg is érkezett Szekszárdra. A gyönyörű kép, hatalmas művészi alkotás, igazán díszes lesz a vármegyeház nagy termének, a lelki nagyságot hirdelve — *mindenféléképen.*

az analógiákat, s csak azután ítélte róluk és fűzte hozzájuk fölvevéseit. Kiemeli végre, hogy a zsugorított helyzetű temetkezést igen behatóan tárgyalta, s hogy a talpcsöves edényekre az egész irodalomból felsorolta az adatokat, a mivel hasznos munkát végzett. Együttal annak a reményének adott kifejezést, hogy a szerző a jövőben is folytatni fogja régészeti munkálkodását. Ez a reménye csakugyan be is teljesedett.

A lengyeli sánczról szóló munkának azonban mégis csak nagy hatása volt a valóságban. A külföldi szakkörök nagy érdeklődéssel tanulmányozták, s lépten-nyomon hivatkoznak *Wosinski* kutatásaira. Nagyobb ismertetést közölt a lengyeli sánczról a német *Virchow*, továbbá *Hoernes Die Urgeschichte des Menschen* című művében, s a francia *Nadaillac*, de az olasz, cseh és angol régészeti irodalom sem hagyhatta figyelmen kívül. Itthon az újabb nemzedéknek irányt szabott, s épen *Wosinski* művei révén vált tisztává a kőkori kultúra képe. *Pulszky Ferencz*, a magyar régészeti irodalom jelese Magyarország Archeológiája című művében többször hivatkozik *Wosinski* érdemes kutatásaira, s könyvében egy egész külön fejezetet szentel a lengyeli sáncznak, a melyet *Wosinski* ásott föl és ismertetett.

Beszámoló. Gróf *Benyovszky Rezső*, a kölesdi kerület függetlenségi és 48-as képviselője f. hó 20-án délelőtt Kistormáson és Felsőnánán, délután pedig Gyönkön tartotta meg beszámoló beszédét. Utjában kísérték: *Tantó János* pártelnök, dr. *Keck László* gyönki ügyvéd és *Szarka Dezső* uradalmi kasznár.

Uj ügyvédek. dr. *Módy László*, *Módy László*, volt vármegyei főpénztárnok fia, az ügyvédi vizsgát letette Budapesten. A tehetséges fiatal ügyvéd Pécsent nyit irodát. — Dr. *Kelemen Ede* ügyvéd Dunaföldvárott a *Schwarzkopf Antal*-féle házban nyitotta meg ügyvédi irodáját.

Hazasság. Fényes esküvő volt e hó 20-án Dunaföldváron az ev. ref. templomban. Alsó- és felsőgelléri és nemesbogyai *Takács Gyula* dunaszentgyörgyi főjegyző, *Takács Gyula* paksi nyug. jegyző és névdi *Happál Mária* fia tartotta esküvőjét *Nieffergall Nándor* főjegyző, tak. pénztári elnökgazgató s *Schöber Terézia* kedves leányával, Irénkével. Násznagyok voltak ráczkevi *Eötvös Károly* nagybirtokos, akit *Káta* Endre ev. ref. esperes helyettesített és dr. *Schöber László* ügyvéd A polgári házasságot *Rassovszky Julián* paksi főszolgabíró kötötte meg. Az egyházi esketést névdi *Happál Benő*, a budai ev. ref. egyház szónoklatáról híres lelkesze, a vőlegény nagybátyja, végezte, gyönyörű beszédet intézve az ifjú párhoz. Esküvő után a *Stefániában* estebéd volt.

A pécsi püspök ajándéka. Gróf *Zichy Gyula* pécsi püspök 1000 koronát adott a bonyhádi róm. kath. körnek. A nemes szívű ajándékot *Jozgits János* esperes plébános szép iratban köszönte meg. Ez már a 7 ik ezres, amelyet a püspök a bonyhádi körre áldoz.

Selyemtenyészési konferencia. A külszolgálatban lévő kerületi selyemtenyészési főfelügyelők a napokban jöttek Szekszárdra, hogy itt a központban megtartsák a szokásos évi értekezletet. Ilyen összejevetelnél számolnak be a tenyésztés terén a lefolyt évben szerzett tapasztalokról és beszélnek meg a jövő évi teendőket.

A pénzügyminiszter nem delegál. *Metzner József* pécsvárad adótárnokot, ki ellen a *Lindtner* és *Vinkovits*-féle sikkasztásból kifolyólag tegyelmi vizsgálat van elrendelve, a pénzügyminiszterrel ügye elbírálására más a pénzügyigazgatóság delegálását kérte, azt hozván fel okul, hogy ügyét itt nem bírálhatják el elfogulatlanul. A pénzügyminiszter nem talált okot e kérelem teljesítésére.

Az adókievítő és felszólamlási bizottságoknak az 1908 10 évekre küszöbön álló összeállítása alkalmából az Omke ismét legközelebb előterjesztéssel fordul egyfelől a pénzügyminiszterhez, másfelől a törvényhatóságokhoz a czélból, hogy az adókievítő és felszólamlási bizottságok összeállításánál országszerte érvényesüljön a kereskedelemnek és iparnak azon közérdekkel párhuzamos jogos érdeke, hogy a bizottságokban olyan arányú képviseletet nyerjen, amelyre egyrészt száma, köztelherviselésének mérve alapján és másrészt azért is igényt tarthat, mert a tényleges viszonyok megítélésére ezekben a bizottságokban a kereskedők és iparosok tekinthetők a legalkalmasabbnak.

Uj lap vármegyénkben. A *Protestáns Pap* című, nem régiben megszűnt folyóirat, értesülésünk szerint nemsokára ismét megindul. *Kálmán Dezső* kölesdi ref. és *Reichert Gyula* kistormási ág. ev. lelkeszek szerkesztik és adják ki. Az első szám november 15-én kerül ki *Báter János* nyomdájából.

Vinczelleriskolai szaktanfolyam. A tapoleczai m. kir. vinczelleriskolában tanítók számára tartott 2 heti tanfolyamának 12 hallgatója tegnapi napon általános jeles eredménnyel vizsgázott le. A hallgatók névszerint: *Horváth Mihály* (Máza, Tolnamegye), *Zongor Márton* (Nagysimony, Vasmege), *Möhler György* (Pélmónostor, Baranyamegye), *Buzogány János* állami tanító (Buza, Szolnok-Dobokamegye), *Deák István* (Hosszuperesztég, Vasmege), *Krenn Lajos*, (Ercsi, Fejérmegye), *Lázár József* (Söjtör, Zalamegye), *Küronya István* (Csömödör, Zalamegye),

Gábrriel Pál (Bal.-Ederics, Zalamegye), *Győző Molnár Imre* (Mencsely, Veszprémmegye), *Mártincsevics Jenő Károly* (Zalatárnok) és *Schnell József* (Berkesd, Baranyamegye). Az igazán meglepő szép eredmény úgy a derék tanítók szorgalmát, nemkülönben a tanfolyam vezetőjének, *Török Pál* m. kir. szőlészeti és borászati felügyelőnek lankadatlan buzgalmát minden szónál ékebben dicséri.

Befejezett görcsövezési munka. A selyemgyár telepen október hónap 25-én fejezték be a nagy görcsövezési munkát, mely aug. hó 5-én vette kezdetét. Az 54 munka nap alatt állandóan mintegy 800 munkásnő foglalkozott és több mint 6 millió pillepárt görcsöveztek meg. Napszámber fejében 40.000 koronát fizetett ki a gyár. Most folyamatban van a görcsövezett pete lemosása. Ezen munka eltart november hónap közepéig és az azzal foglalkozó 400 munkásnő szintén szép keresethez jut, aztán a petezacsó készítése és a petedobozok tisztogatása jön sorra. A telepen ugyszólván szakadatlanul egész éven át van kereset. A gyár igazán áldás a város szegényebb lakosságára nézve.

Halálozások. A pécsi egyházmegyeinek gyásza van, *Kaufman András* bátaszéki káplán, aki 1900-óta, betegsége miatt szabadságon van, folyó hó 22-én szüleinél Szakadátton 28 éves korában meghalt. Temetése 23-án ment végbe nagy részvét mellett. A temetésen a bátaszéki r. k. hitközség részéről *Földes Dezső* káplán, *Joó Károly* kántor és *Schulcz József* hitközségi gondnok vettek részt, akik közadakozásból vett szép koszorut helyeztek a bátaszéki hívek nevében az az ifju, fáradhatatlan pap koporsójára.

Dósch Ede volt tolnai jeles építész neje: szül. *Geiger Terézia*, a mult szombaton váratlanul elhunyt leányánál, özv. *Brezlmayer Gyulánénál*, Budapesten. A megboldogultban, ki 66 évet élt, városunkban özv. *Dicenty Gyuláné* testvérét gyászolja.

Esküvő. *Rechnitzer József* folyó évi október hó 27-én délután 3 órakor esküszik a szekszárdi izraelita imaházban örök hűséget *Krausz Ilonkának*, *Krausz Márkus* és neje leányának.

Pálfa csendőrséget kér. Pálfa község előjárósága kervényt nyújtott be aziránt, hogy a községben egy csendőrkülönítmény állíttassék fel.

Telekkönyvvezetők tiltakozása. A nagyszentmiklósi kir. járásbírószág telekkönyvvezetői és kezelő tisztviselői a „Magyarország“ f. hó 24-én megjelent számában „Megjegyzés az országos ügyvédgyűléshez“ czim alatt nyilatkozatot tettek közzé, amelyben tiltakoznak dr. *Schwetz Antal* bonyhádi ügyvédnek az országos ügyvéd gyűlésen tett azon kijelentés ellen, hogy a telekkönyvvezetők és irnokok mind zugirászkodnak és felhívják *Schwetz Antalt*, hogy nevezze meg névszerint azokat, akikről tudja, hogy zugirászkodnak. *Schwetz Antal* dr. ügyvéd nyilatkozata elsősorban a tolnamegyei telekkönyvvezetőket érintette kinosan, mint benütnket értesítenek ezek is akcióba lépnek, hogy ez elhamarkodott nyilatkozatért megfelelő elégtételt nyerjenek.

Halálozás. *Gölsdorf Károly*, a Krondorfi kutvállalat tulajdonosa szombat éjjel meghalt. Az összes alkalmazottjai rajongásig szeretett főnöküket vesztették benne, mert alkalmazottaival szemben atyai szeretettel bánt, Hat év előtt czége fennállásának 25 évi jubileumát tartotta, közben udvariszállítónak nevezték ki és cs. tanácsosi czimmal tüntették ki. Ő a Krondorfi savanyvizet az egész világon ismeretessé tette, ugy hogy az évi forgalmat már 7 millió üvegre emelte. Nálunk a Krondorfi eléggé ismeretes. itteni raktára magyar kezekben van.

Uj cselédkönyvek. *Molnár Lajos* Szekszárd város rendőrkapitánya, hirdetményben tudatja, hogy a gazda és gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1907. évi XLV. t. czikk 1907. évi november hó 1-én lép életbe. A törvény a gazdasági (külső) cselédek részére új szolgálati cselédkönyveket állapít meg, melylyel minden gazdasági (külső) cselédnek birnia kell. Az új cselédkönyvek f. hó 20-tól kezdődőleg a rendőrkapitányi hivatalban állíttatnak ki a régi

Előfizetési felhívás.

A folyó évnegyed alkalmából új előfizetést hirdettünk lapunkra.

Tolnavármegye közigazgatási, társadalmi, gazdasági és kulturális érdekeit szolgáljuk a legjobb igyekezettel; mint minden pártállástól független lap, teljes objectivitással, higgadt, tárgyilagos, elfogulatlan kritikával foglalkozunk vármegyénk minden közérdekű eseményével.

Sulyt fektettünk a jóízlésre, a lap irodalmi színvonalára s főleg arra, hogy e lapok hasábjait kicsinyes, személyeskedő támadások eszközévé ne süllyesszük.

Lapunk előfizetési ára:

egész évre . . . 10 kor. — fill.
fél évre 5 " — "
negyed évre . . . 2 " 50 "

Néptanítóknak, ha az előfizetési pénzt egész évre előre beküldik, 5 koronaért küldjük a lapot.

A hirdetést mérsékelt áron, olcsó díjszabással közöljük

Hátralékos előfizetőinket kérjük az előfizetési pénzek szíves beküldésére.

Hazafias üdvözléssel:

a „**KÖZÉRDEK**” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Jegyző urak figyelmébe!

A gazdasági eselések nyilvántartásához szükséges nyomtatványt Tolnavármegyében **egyedül tartjuk raktáron és 10 ivenkint 50 fillérért szállítjuk 10 fillér postadíj beküldése ellenében.** Kívánatra puha vászon táblába be is kötjük, átfűzzük és lapszámozzuk a nyilvántartást, amely esetben a kötésért és lapszámozásért összesen 1 koronát számítunk. Továbbá az összes hivatalos nyomtatványok jutányos áron kaphatók: **Báter János könyvnyomdájában és papirkereskedésében Szekszárdon.**

EGYLETEK, TÁRSULATOK

Közgyűlés. A szekszárdi kerületi munkásbiztosító pénztár folyó hó 20-án tartotta **Mehrwerth** Ferencz kereskedelmi tanácsos elnöke alatt első közgyűlését. A közgyűlésen az elsőfokú iparhatóságot **Rácz** József rendőralkapitány képviselte. Elnök a tagok üdvözlése és a közgyűlés megnyitása után a jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte **Szeghy** Sándor és **Ráduly** Sándor tagokat. A tárgysorozat első pontját az igazgatóság és felügyelőbizottság választása képezte, mely **Szeghy** Sándor szavazatszedő küldöttségi elnök vezetéke és **Debulay** Imre és **Stokinger** János tagok közreműködése mellett következő eredménnyel folyt le. Igazgatósági rendes tagokul megválasztották: **Diczenly** Lászlót, **Nikitits** Antalt, **Mayer** Jánost, **Hradek** Gusztávot, **Wagner** Károlyt, **Szeghy** Sándort és **Salamon** Ármint, póttagokul: **Schlésinger** Ignácot és **Telkes** Izidort. A felügyelőbizottság tagjaiul megválasztották: **Hirschfeld** Ignácot és **Frank** Miksát. Országos pénztári közgyűlési kiküldöttek megválasztották rendes tagokul: **Mehrwerth** Ferenczet, a munkaadók és **Koretzky** Jánost az alkalmazottak, póttagokul: **André** Istvánt, **Král** Jánost és **Lövi** Jakabot a munkaadók, **Váci** Istvánt, **Andics** Gyulát és **Krimpelbein** Henriket az alkalmazottak sorából. Vá-

lasztott bírósági ülnökökké megválasztottak: **Vacsek** László, **Börcsök** József, **Bóday** Gusztáv, **Bukovinszky** József, **Burka** Ferencz, **Gauzer** Ádám, **Pelrits** József, **Pekari** János, **Bencze** József, **Fekete** Ferencz, **Bicsérdi** József, **Polgár** Ignác. helyettes ülnökökké **Stoll** Alajos, **Steig** Flórián, **Friedmann** Béla, **Emödi** Benő és ifj. **Glinz** Miksa a munkaadók, **Ráduly** Sándor, **Heller** Mór, **Farda** Vincze, **Ónódi** József, **Riegel** Alajos, **Kovács** András, **Vida** Mihály, **Tóth** Pál, **Hatala** István, **Lippert** János, **Schwarz** József, **Brück** Mór, helyettes ülnökökké: **Baumgartner** Radó, **Steiger** József, **Banholcz** János, **Reiszki** Jenő, **Rajczy** Vendel, az alkalmazottak sorából. A feloszlott betegsegélyző pénztár 46,538 K, 89 fillér megmaradt vagyona tekintetében úgy határoztak, hogy az egy építendő székhez alapjául fog szolgálni, ennek létesíthetőségéig külön kezelik és egyelőre takarékpénztárilag gyümölcösztetik.

Levélpapírok egyszerű és disz-dobozokban a legesinosabb kivitelben

Írószerek a legjobb minőségben, nagy választékban

Községi, közigazgatási, lelkészi stb.

Nyomtatványok a legjutányosabb áron beszerezhetők

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek

Báter János

könyvnyomdájában, könyv-, papir-, rajz- és írószer-kereskedésében.

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

TANÜGYI HIREK.

Értesítés. Tudomás és mihez tartást véget értesitem tankerületem állami és államilag segélyezett községi elemi népiskolák és óvodák tanítóit, illetve óvónőit, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 1907. évi október hó 13-án 15,330. szám alatt kelt rendeletével az állami gyermekmenedékhelyek kötelekébe tartozó s elhagyottá nyilvánított óvó- és tanköteles gyermekeket szegénységi bizonyítvány követelése nélkül a tandíjon kívül még a felvételi és beiratási díj alól is felmentette.

Szekszárd, 1907. október 21.

Tihanyi Domokos,
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Államsegély Szekszárdnak. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a szekszárdi rk. iskolánál újonnan szervezett 3 tanítói állomás javadalmának 1100—1100 koronára való kiegészítésre 700—700 korona államsegélyt engedélyezett, így a hitközségnek csak 400—400 koronát kell fizetni. Ezen nagy államsegély igen ritka.

Tanító urak figyelmébe. Az új miniszteri rendelet értelmében a tanítói állomások javadalmazásának felvételéről szóló **jegyzőkönyv és korpótlék nyugta** jutányos áron kapható **Báter János könyvnyomdájában Szekszárd, Kaszinó-bazár.**

Tanterem szaporítás. A mucsai rk. iskolaszék az V. tantermet felépíttette, az már teljesen készen is van.

Segédkönyv a hazai ipari beszerzési forrásokról. Kiadta a m. kir. kereskedelmi muzeum s itt a hozzáférőknek szívesen adnak ingyen példányt és felvilágosítást.

Megszűnt óvoda. A bonyhádi rk. óvoda megszűnt.

Korpótlék. **Horbáth** Julia döbröközi állami óvónő I. évütdős pótlékának fedezésére 100 koronát utalványozott a miniszter.

Tankönyvek. Nagy Béla tankönyvei **Weilmann** Ignác tolnai könyvkereskedőnél kaphatók. Gazdasági ism. iskolák részére a **Vadai** féle tankönyv kapható a **Polatsek**-féle könyvkereskedésben Temesvárott. Ára 1 korona.

GAZDASÁG.

Tolnavármegye bortermése.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a szőlőművelés érdekében tájékozást kíván szerezni a szőlőműveléssel foglalkozó községek határában levő szőlőültetvények jelen kiterjedéséről, az átlagos szőlőtermés mennyiségéről (kat. holdanként hektoliterekben kifejtett normális és a törköly nélkül értendő musttermés mennyiségre átszámítva) és minden egyes községbeli musttermés normális hektoliterenként való forgalmi értékéről, ezért körrendeletet bocsátott ki az összes törvényhatóságokhoz ezen adatok gyűjtése végett. A vármegyénk területén levő egyes községekből a következő adatok érkeztek be:

Tolnavármegye területén a szőlőültetvények jelenlegi kiterjedése 22592 kat. hold és 1495 négyszög öl.

Az évi normális termés mennyiség mustban a beérkezett átlagos adatok alapján kb. 4490033792 hl.

E bortermés járasonként a következőleg oszlik meg.

Központi járás.

Szőlőültetvények jelenlegi kiterjedése	kat. hold	négyszögöl	Az évi normális termés mustban kat. holdanként	
			hl.	kor.
Szekszárd r. t. város	2647	997	40	30
Sióagárd	190	765	45	24
Alsónána	150	—	15	24
Alsónyék	111	626	15	26
Báta	190	—	14	28
Bátaszék	885	1476	24	28
Decs	200	—	16	30
Gindlicsalád	728	—	16	32
Harcz	139	980	35	24
Mózs	73	—	12	24
Ócsény	487	526	10	20
Sárpilis	52	—	16	20
Simonmajor	22	—	30	30
Szedres	8	—	20	28
Tolna	468	1254	22	28
Várdomb	30	43	20	24
Összesen	3745	4430		

Völgységi járás.

Apar	68	220	14	28
Bátaapáti	115	425	15	30
Belacz	82	—	12	24
Bonyhád	191	—	10	30
Börzsöny	95	—	8	30
Czikó	102	—	7	16
Dőripatlan	134	1457	22	26
Grabóc	15	—	16	24
Györe	5	—	8	24
Hant	27	550	7	24
Izmény	63	800	15	24
Kisdorog	41	238	15	26
Kismányok	27	—	14	16
Kisvejeke	52	—	10	17
Kakasd	64	100	20	22
Kovácsi	6	920	12	24
Ladomány	15	200	12	24
Lengyel	27	—	10	16
Majos	100	—	6	16
Máza	29	300	10	28
Mórág	218	—	6530	összesen 30
Mőcsény	31	—	65	16
Mucsfa	62	—	15	30
Nagymányok	48	—	14	16
Nagyvejeke	33	1510	7	28
Palatinca	8	—	7	16
Szálka	22	—	10	24
Tabód	13	1348	15	28
Tevel	117	300	12	24
Váralja	62	800	10	24
Bonyhádvarasd	14	50	15	26
Závod	75	—	15	16
Zomba	122	1500	20	32
Összesen	2089	1118		

Folytatjuk.

A vaj jegyzése a bécsi árutözsden. Október 10-én megkezdődött a bécsi árutözsden a vaj tözsdészerű kereskedelme. Az árak

ezenkívül rendszeresen a forgalom zárlatát val fognak naponként megállapítani.

A salétromnak és burgonyalisztnek a hentesiparban való használata tárgyában a belügyminiszter, mint érte sültünk, legközelebb rendeletet fog kibocsátani, mely a nevezett anyagoknak mérsékelt használatát meg fogja engedni.

— A bársony plüss áráinak felemelése.

A bársony iparban tervezett nagyszabású világszindikátus nem létesült ugyan, ellenben létrejött a németországi bársony és plüssgyárak köteleke, mely már születése percében fogyasztásra nézve rendkívül nyomasztó életjelt adott magáról. A kötelekek Krefeldben székelő központi bizottsága ugyanis legott a bársony és plüss-árak felemeléséhez látott és tekintetben a következő határozatokat alkototta: A bársony árát 1907-re 4% kal, 1908-ra 12 1/2% kal emelték fel és az új árszabás azonnal életbelép.

A hordók tárajelzése. Az 1907. évi V. t. cz. 24 §-ban az foglaltatik, hogy a hordók tárajelzésében az üres hordók súlya is kitüntetendő. A budapesti kádár-iparostület a törvény ezen pontját nemcsak a kádárparra, de a borkereskedőkre és bortermelőkre nézve is sérelmesnek, máskülönb pedig szükségtelennek tartja s ez okból kérelmet intézett a kereskedelmi miniszterhez a végett, hogy a törvény végrehajtását tárgyazólag kibocsátandó rendeletében a 24. §-érített sérelmes pontját helyezze hatályon kívül s a hordók tárajelzésére nézve továbbra is tartsa fenn a jelenlegi állapotot. Eltekintve a kérelem tárgyától, mely előttünk is jogosnak tűnik fel, a kádárpartestületnek kissé furcsa fogalma van a parlamentarizmusról, midőn azt hiszi, hogy egy élő törvény egyik pontját a miniszter rendeletileg helyezheti hatályon kívül. Ehhez a miniszternek nincs joga s. ép azért a kérelemnek nem is lehet fogantója.

Az új szövetségi törvénytervezet. Az igazságügyminiszter a napokban küldötte szét az érdekelteknek az új szövetségi törvényjavaslatnak azt az előadói tervezetét, a melyet az igazságügyminisztérium megbízásából Nagy Ferenc az ő, ugyanezen kérdést tárgyaló 1904-ik évi tervezetere adott vélemények és bírálatok alapján készítet. Együttal közli a miniszter a szakkörökkel azt is, hogy a tervezet alapul vételével még az ősz folyamán szaktanácskozást óhajt tartani, a melyre a kiküldötteknek megnevezését kéri. Az új tervezetnek a kereskedelem szempontjából fontos rendelkezése, hogy a fogyasztási szövetségek nemtagoknak csak akkor adhatnak el, ha a szövetséget telephelyén más nyílt üzlet nincsen, vagy ha az iparhatóság a helyi viszonyok figyelembe vételével a nemtagoknak való árusítást engedélyezi. Az országos magyar kereskedelmi egyesülés az előadói tervezetnek megvitatását az ebben a kérdésben igen jelentékeny vidéki érdekeltség megfelelő bevonásával tartandó folytatólagos értekezéseken már legközelebb megkezdi és ezeknek a tárgyalásoknak eredménye alapján terjeszti majd elő véleményét a miniszteri szaktanácskozásokon.

NYILTÉR.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!
Krondorfi
alkálikus természetes
savanyuvíz

Kiváló nyálkaoldó és vízajtó hatása,
borhoz, pezsgőhöz legjobb ital.

Főraktár:

Schlesinger Ignác czégnél, Szekszárd.

HIRDETÉSEK.

Munkásleányok

felvételnek

Báter János könyvnyomdájában.

K. C. POPOFF
a legjobb TEA a világon.

Tanítók urak figyelmébe!

Az új miniszteri rendelet értelmében a köz- és nyugdíjpótlék felvételéhez szükséges nyugták kaphatók

Báter János könyvkereskedésében
Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Csak eredeti orosz csomagolásban.

Kapható 1-4

Salamon Testvérek

fűszer, csemege, tea, rum, cognac,
bor és ásványvízkereskedésben

Szekszárd, Garay-tér

A Csapó-tengeliczi gazdasághoz

tartozó kiserdőben vágás alá került mintegy 16 kat. hold

faállomány

(épület és tűzifa, valamint szőlőkarónak való ákácztörzsek) **okt. hó 28-tól kezdve minden hétfőn és csütörtökön Szabó Kálmán és Nagy Sándor vállalkozók által árverés útján készpénzfizetés mellett eladatik.**

Bővebb felvilágosítással szolgál

1-3

a Csapó-tengelici gazdaság intézősége, u. p. Tengelic.

ROYAL

PÖRKÖLT KÁVÉ
a legjobb a világon!

Kizárólagos elárúsítási hely

1-4

Salamon Testvérek

fűszer, csemege, tea, rum, cognac,
bor, pezsgő és ásványvízkereskedése

SZEKSZÁRD, GARAY-TÉR

Téssek választani!

Emez itt egy mosónő,
a ki természetesen a mosással járó munkákat csak egymásután teljesítheti, a ki a mellett mindenkor magas bert igényel s azonkívül majdnem kivétel nélkül csodálatra méltó nagy „gőzt” fejleszt, azaz nagy étvagy-
sai bír.

Ez azonban egy oly mosónő,
amely „gőzzel” mos anélkül, hogy étvagy-
at gerjesztene s a mellett a főzést, fil-
lezést, párolgást, fertőtlenítést és mosást **egyidejűleg,**
tehát egyszerre s nem egymásután végzi és ami fő:
mindemellett nem követel soká-
bert!

Tehát mit részesít előnyben?

A régi eljárást-e, mely a székességgel, a székességgel jár, vagy az új kezelést, mely időben és költségekben köl. 70%
szállítatik. Kapható: Müller Testvéreknél Szekszárdon, Kaszinó bazár

Pinnitzer József és fiai áruháza Szekszárd

Széchenyi-utca — Garay-tér.

Legnagyobb divattáruháza Tolnavármegyében.

Az őszi és téli évadra beérkeztek áruházunkba:

legújabb hölgy gyapju és selyem costume és blouse szövetek. Hölgy kabátok. Burkonyok.

Szőrme, colier, boák és karmantyuk. Hölgy, lányka, uri és fiu téli sapkák.

Kizárólagos raktár honi gyártmányu, Lichtmann-féle **uri, női és gyermek cipőkben**, raktáron van továbbá Hamerli pécsi keztyűgyáros mindennemű gyártmánya.

Uri és fiu kalapok és sapkák. Uri és fiu ruhák készen és mérték után.

Futó és pamlagszőnyegek, függönyök, ágy és asztalterítők. Hölgy, uri és gyermek tricót alsóruhák és harisnyák. Mindennemű vászon és damastárak.

Teljes menyasszonyi kelengyék.

Diszmű és játékaruk.

Illatszerek és cosmetikai cikkek.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölünk.

Minták vidékre bérmentve.

Maradékok mélyen leszállított áron.

Kiadó lakás.

A Szegzárdi Takarékpénztár házában egy **utcai szoba**, előszobával kiadó.

7997. sz.

A központi járás főszolgabirája.

1907.

Pályázati hirdetmény.

Tolna vármegye központi járásához tartozó Harcz községben üresedésbe jött **jegyzői állásra** pályázatot hirdetek. Felhívom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában megkivánt minősítést és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **folyó évi november hó 4-ig** bezárólag nálam okvetlen benyujtsák.

A választást Harcz községhezánál f. évi november hó 6-án délelőtt 9 óra-
kor fogom megejteni.

Ezen állás javadalmát képezik:

1. Készpénzfizetés:
 - a) a községtől 800 korona,
 - b) államsegély 720 korona.
2. $4^{241}/_{1600}$ hold föld haszonélvezete.
3. Természetbeni lakás.
4. Végrehajtási díjak, melyekből a jegyző tartozik a végrehajtással fölmerülő költségeket viselni.
5. A marhalevelek kezeléséből és a magánmunkálatokért a vármegyei szabályrendelet értelmében szedhető díjak.

Szekszárd, 1907. évi október hó 21-én.

Bajó Pál

főszolgabíró.

BATTLE AXE

Legfinomabb

JAMAICA RUM

SALAMON Testvérek

fűszer, csemege, tea, rum és ásványvízkereskedésében

Szekszárd, Garay-tér

CSAKIS EREDETI ÜVEGEKBEK!

1-4

Női kalapdivatterem

Szekszárd és vidéke tisztelt hölgyközönségének szives figyelmébe ajánlom most megérkezett legújabb párisi divatu őszi és téli

női kalap-ujdonságaimat

a lelegeánsabb kivitelben.

Különösen ajánlom csinoságuknál és olcsóságuknál fogva a raktáron lévő **gyermek és sport-kalapokat**, melyek minden versenyt felülmulnak.

Gyermek-kalapok **diszítve 3 koronától kezdve** feljebb kaphatók.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

Gyászkalapok es fátolok nagy választékban

Frának Jánosné

Szekszárd, Széchenyi-utca.

Tamási-i járás főszolgabirájától.

4718. sz.

köz. 1907.

Pályázati hirdetmény

Magyarkezesi nagyközségben lemondás folytán megüresedett **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

A községi segédjegyző évi javadalma:

- a) készpénzben 600 korona,
- b) szabad lakás.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. § a szerint felszerelt és eddigi szolgálatukat igazoló pályázati kérvényeiket hozzám **folyó évi november hó 5-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert később érkező folyamodványokat tekintetbe nem veszek.

A választás határnapja később fog kintüzetni.

Tamási, 1907. évi október hó 22-én.

Szévald Móricz

főszolgabíró.